

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — з Русланович псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літдог ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надсланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Др. Герольд про ситуацію.

«N. Wien. Journal» помістив розмову свого париского дописувателя з послом Герольдом, що случайно на днях найшов ся на парискій виставі. Ми нотуємо сю розмову, позаяк др. Герольд належить до визначніших чеських політиків, а его думка має завсїгда рішучий вплив на політику чеського народа, іменно молодческого сторонництва. Др. Герольд не розкрив однак плянів Чехів на будуче, хоч, як звісно, внутрішня ситуація в Австрії звязана досить тісно з політичним поведенем чеських послів. Др. Герольд забавив ся більше в критику довершених вже подій, іменно висказав свій погляд на покійну правницю. Він сказав між иньшим:

«Колишня парламентарна більшість, себто правниця, ледви чи змогла би воскреснути в давній формі і організації. Її діяльність була наскрізь негативна. Її діяльність обмежувала ся на піддержуваню правительства — до того не-парламентарного. Правниця берегла правительство перед катастрофами, іменно при великих голосованях над правительственними проєктами. Маючи майже з гори означену «маршрут», не могла правниця доконати що-небудь успішного і в парламентарнім згляді була безсилною. Она не спромогла ся на переведенє своєї програми і не зуміла заворожити ані німецку, ані чеську обструкцію. З такою — ніякою — бувальщиною годі колишній правниці думати про воскресенє своє, хоч з другої сторони не можна позитивно сказати, що би правниця не могла опять зібратися в одну цілість. Відродженє правниці можливе, але лише на основі великої позитивної програми під окликом не лише остаточного поладання язикового питання, і підставі рівноправности, але і реформи конституції. Проєкт язикового закона, предложений д-ром Кербером парламентови є нині — по закритю сесії — безпредмето-

вий і годі думати, що би президент кабінету зважив ся предложити его в теперішній формі державній раді в осінній сесії».

По тій ретроспективній оцінці діяльности правниці висказав др. Герольд пересвідченє, що мабуть і сам президент кабінету доси не придумав ніякого пляну на найблизшу будучність. Можна вправді надїяти ся — сказав др. Герольд — нових чесько-німецьких переговорів, але успіх їх дуже сумнівний в виду обставин, посеред яких живемо. Чеський нарід має охоту покінчити довгий національний спір з Німцями, іменно з огляду на господарні інтереси краю, але від принципу рівноправности ему відступити не вільно. Німецької посередничої мови Чехи не приймуть, розуміючи докладно, що се уступство в користь Німців було би приводом до заведеня державної німецької мови.

Вкінці замітив др. Герольд, що він сего парламенту не узнає спосібним до розв'язаня національного питання в Австрії. Можливе, що др. Кербер думає бодай про зміну виборчої ординації і що схоче обсилку державної ради звернути соймам. Взагалі — санация Австрії лежить — в федералізмі.

З виводами д-ра Герольда можна згодити ся хіба о стілько, о скілько він осудив діяльність колишньої правниці. На сю тему писали ми вже не раз і сказали, що покійна правниця була і нещира для своєї литомої програми і анемічна у ві переведеню. Хоч окликом правниці було «переведенє» рівноправности «всіх» австрійських народів, то мимо сего верховоди правниці зуміли в зароді убити всякі до сего змаганя, висуваючи на перший плян питання про компетенцію, або інтригуючи поза кулісами. По тій причині ми були раді, що така правниця покінчила своє анемічне і облудне житє і всьмо певні, що «Союзани» не приложать своїх рук до єї воскресеня, хоч правниця сполучила була в собі щасливо всіх заступників австрійських Славян.

Чи др. Кербер має який позитивний плян на найблизшу будучність? — сего питання не хочемо рішати, однак, пересвідчені, що в теперішних хаотичних часах недостаток пляну був непростимою легководушністю, сподїємо ся, що др. Кербер повинен би почати якусь більше рішучу санацийну акцію — і то не парламенту, а Австрії. Вижданем і лавірованем др. Кербер не зайшов би далеко.

Що теперішній парламент неспосібний рішити національне питання в Австрії, сего не перечимо, позаяк «національні» сторонництва, з яких складає ся нині парламент, будуть завсїгда еґоїстичними і необективними. Але не годимось з гори на проєкт д-ра Герольда, що би краєвим соймам вернути право обсилки центрального парламенту по причині, що тоді як-раз розцвів ся би в поодиноких краях національний шовінізм ще в більшій мірі, ніж до тепер, і що при нинішнім стані річий, без національних курий в соймах, права т. зв. національних меньшостей дізнали би давньої оскорби. Сам тяжкий досвід з літ перед 1873. роком не велів би вертати до старого експерименту. В рамках нинішньої конституції скорше дасть ся поладати національне питання, ніж в рамках псевдоавтономії коронних країв, котра то автономія інволює угнет національних меньшостей. Погляд д-ра Герольда в тім напрямі уважаємо яко вплив чеського еґоїзму.

З окраїн Руси.

(Румунська єпархія греко-католицка в Великім Варадині на Угорщині і рускі парохії приналежні до неї).

По поводу ювілею в р. 1900, як і двохсотної річниці прив'язаня Унії Румунами в Сімогороді і Угорщині з римским Престолом, вийшов «Епархіяльний шематизм велико-варадинський на

3

МОРОЗЕНКО.

Панаса Мирного.

(Далі).

Вона не помилила ся. Пилипко умовляючи матір, тільки заспокоював її. В его малій головонці гвіздком стреміла думка: от хочби що — а піти посипати! Торік був він ще меншим. Хрещений батько дав ему сороковку грошей. Шагів з п'ять він висипав по селу. Тож торік було, тоді він був малим, а тепер... Тепер він дядині скаже, що у них нічого їсти... Дядина добра людина, — надає ему і хліба і ковбас... Отто він звеселить матір, як нанесе до дому подарунків!.. «Мати страшає, що я змерзну... І чого-б я змерз? Та я — як чкурну, аж закурити! Мені аби з хати вибратись, щоб не запримітила мати, а там».

— Ти-б, синку, сегодні віддав Хведорови рукавичку, — трохи з годом почала Катря... — Ну я сама спорожно тай віднесу назад. Скажу, у нас своя є... Дай сюди рукавичку!

— Так я, мамо, похвалив ся Хведорови, що в нас рукавички нема. Хай, я завтра у обід сам ему віддам, а то у брехуох зостану ся.

— Ну, добре... Хай і по твоєму буде! — одказала, зітхнувши, Катря і почала у хаті поратись.

Пилипко собі буцім загравав ся, а тим часом пригадував, куди-б его захвати рукавичку, щоб мати не побачила. Він тепер каєв ся, що похвалив ся матери про неї. Не похвалив ся — мати би нічо не знала, не клопотала ся; а тепер не одстане... одно товкти-ме: не ходи та не ходи.

Тільки що мати вийшла чогось на двір, він зразу схопив ся, метнув очима по хаті, побачив непримітне місце між печю і паколом від полу, — і мерці ткнув туди рукавичку.

— Сиди там та не писни! — скрикнув на неї і посваривсь невеличким пальчиком, мов на кого живого.

Рукавичка виставила до его напалька, наче злузуючи, дражнила: отже возьму та й похвалю ся! От тільки мати на поріг, — а я зараз їй на очи!

— Бач, яка осоружна: я її прошу, а вона, мов нарошне, виставляє ся!.. Підожди-ж ти!

І він побрав аж під піль, щоб переховати рукавичку.

Катря, вернувшись з надвору, здивовала ся — де се Пилипко? куди ему діти ся? Чи не на печи? подумала і, не сподїваючись нічого, підійшла до полу, зазираючи на піч.

— Синку! де ти? — спитала.

— Гарр... — загаркав Пилипко з під полу,

упрягнувши матір за чобіт. Катря з жаху одскочила аж насеред хати.

— Ненечко! матіночко! Злякали ся? — вискочивши з під полу, скрикнув Пилипко і повіс у неї на руках.

Він усміхав ся до неї і рожевим своїм личенком і ясними оченятами і білими, мов жернорки, зубенятами.

— Нехай тобі, синку, добро снить ся, як ти злякав мене! — промовила она, піднімаючи его у гору і пригорнула до себе.

Пилипко вчепив ся за материну шию руками, припав до неї головою, — і так утішно на всю хату заливав ся!.. Не маючи з ким заграги ся, він пустував тепер хоч з матірю.

Мати собі радила. Хай дитина краще бавить ся, ніж буде сушити себе важними думками! Поцілувавши сина у лоб і в розхрістану голу душу, аж тричі міцно поцілувавши, вона донесла его до полу і положивши на тонкі драгачки, ще раз поцілувала... Не знать, де й діла ся недавня туга, сум та журба гірка!

— Моя дитиночко рідна! Мій синочку коханий!.. Краще так забавляти ся, ніж підеш куди — не знать за чим! — нагадала знову Катря.

— Та я-ж вам казав уже, мамо, що не

рік 1900*)*, в розкішнім виданні, отриманий з обширною розвідкою історично-статистичною (сторін 130), уложеною в латинським язичі д-ром Августином Лявран, крилошанином вел.-варадинським, котра подає звязний і ясний перегляд історії епархії, а по часті і цілої румунсько-уніятської провінції, званої альба-юльської, в Угорщині і Сімогороді. Поміщені в тексті розвідки, 18 більших і удачних ілюстрацій, дають наглядний і відрадний образ здвигнених епархіяльних інституцій культурних і гуманітарних для народу румунського**). Історія вел.-варадинської епархії не є без інтересу і для наших читачів, особливо про дані там вісті за Русинів і рускі парохії — з тої причини подаємо низше короткий зміст розвідки. Обширну історію епархії в.-варадинської видав: Dr. Ardeleanu Joanes під заголовком: *Istoria Diecesei gr.-cath. a Oradei Mari T. C. i P.* — Дня 4. вересня 1700 прийняв румунський православний клир з Сімогороду і з приляглих сторін, на найбільшій Соборі в Альба Юлія, під проводом архієпископа Атаназія († 9. серпня 1713), Унію з римським престолом на підставі постанов вселенського флорентинського Собора з р. 1439. Оголошено се маніфестом, підписаним архієпископом Анастасієм, 54 архидияконами і 1563 священниками.

Для тих Румунів греко-католиків утворив папа Іннокентій VIII. по кількітних переговорах греко-католицького єпископства в *Фогараш* (Fogaras) в Сімогороді, в червні 1721. Була ерекційна згадає причину вітворення словами, що *quum nonnulla milia Graecorum, Ruthenorum, Valachorum, Rascianorum* (Сербів), qui per universam Transilvaniae Provinciam commorabantur, ad S. Romanae ecclesiae gremium advolavissent, et ad idem gremium advolaturi sperabantur. — З причини, що кількадесять тисяч Греків, Русинів, Волохів, Сербів, які замешкували по всій провінції Сімогороду, прилучилися до лона св. римської Церкви, або до сеї Церкви ще можуть прилучитися, тому потреба для них окремої епархії. Для того папа виймає всіх з під дотеперішньої юрисдикції латинських єпископів сімогородських, призначає церков св. Николая на катедру, три тисячі 84 зр.

* Шематизм в.-варадинський появляється раз на 5 літ.

** Ілюстрації представляють: 7 портретів єпископів від засновання епархії; резиденцію єпископа, доми капітулярних (партерів), катедру з верха і внутр., малий семінар, препарандію з церквою св. Петра і Павла і 4-класову школу румунську в Белєне, належного до дібр столових єпископа, церков парохіяльна, гімназія виспа віроісповідна, гр. кат. інтернат павляньський для хлопців і інтернат для сиріт-дівчат.

піду! Які бо ви неймовірні! — обізвав ся він з докором.

— Чую, чую, моя дитино. Я знаю — ти слухняний... Ти послухаєш ся своєї матери! — палко шептала Катря, а проте думка про синівні наміри не кидала її голови.

Вона зійшла до неї і тоді, як Катря посалала ся і лягла з сином спати. Через те вона й на-добраніч загомоніла з сином, щоб одвернути його від его наміру — іти посипати; стала лякати Морозенком, що вкусив Оленченого Андрійка за палець.

— Та я, мамо не бою ся Морозенка, одказав Пилипко, — не страшний він мені! Андрійко малий, не знав що робити, — то він его і вкусив за палець: а я — не бою ся его!... Якби він став мене кусати, — то я-б его, — по зубах, по зубам!

— Ні, сину, і ти бій ся его, — хай ему всячина! Може-б і Андрійко оборонив ся, якби знав, коли він нападець ся; а то він завжди підходить крадькома... Укусить та й подав ся далі!

— То якже від него, мамо, й устерегти ся, коли він такий? Ми ще тут поснемо, а він підкрадець ся, та й покусася.

— Тут не покусася, сину, бо тут тепло... І зуби в него ростануть, як він підкрадець ся до нас.

(Далі буде).

15 кр. з сел Бессемба і доміні в Самош Уйвар на утриманє єпископа, з застереженєм права патронату для Цісаря і Короля і его наслідників. Мешканці місточка Фогараша стали міщанами. На дім для єпископа було 4.000 зр. Папа утворив сю епархію на прошенє іспанського та римського короля Кароля, вибраного цісарем німецьким.

Віктор Імануїл III.

Новий король, що засів на престолі Італії, вічим не подібний на свого батька Гумберта, ні поставою, ні успособленєм, ні привичками і способом житя. Небіщик король, хотай був лише середного росту, виглядав імпонуючо. Величезний, замашистий вус і великі лискучі та випуклі очі під густими бровами надавали ему вид строгости та рішучости при цілій повазі, а шорсткий, уриваний тон бесіди підносив ще те вражінє. Але на ділі король Гумберт був добросердним, м'яким чоловіком, який давав собою поводити і не так скоро рішав ся в тяжких положенях свого правління.

Теперішний король Віктор Імануїл III, є низького росту, сухирлявий, невидненький поставою, тихий і маломовний. Італійці, що люблять живі рухи і голосну, огнисту бесіду, не мали для королевича великих симпатій. Лише ближше окруженє кн. Неаполію (такий є офіціальний титул італійського престолонаслідника) хвалило его ласкаве обходженє та лагідну, тиху вдачу. Але при тим всім Віктор Імануїл береже в собі велику силу волі, яка граничить аж з упором.

Про непохитність его постанов переконано ся при нагоді его вінчання з Єленою Черногорскою. З різних сторін і для різних причин були противні сему супружю, але королевич перепер свою волю. Оповідать пр., що королевич казав одного разу спорядити для себе парохід до чотирох днів. Адміністрація арсеналу толковала ся перед королевичем, що се неможливе в протягу такого короткого часу. Королевич знав, що коли-б добра воля, то найшла би ся і змога, але що не міг розказувати військовій управі, не відповів на се ні словом, тільки замовив для себе яхт в Англії і чекав з подорожню доти, доки сей яхт не прийшов, бо не хотів на жаден спосіб всісти на який-небудь італійський корабель.

Король Гумберт любив дуже польованє і був вірним поклонником парламентаризму. Справи військові занимали его в меньшій мірі, але на парламентаризмі розумів ся, як який англійський прем'єр. З сим і лучила ся вольнодумність Гумберта, яка приводила его часто у дуже напружені відносини з Ватиканом.

Новий король одержав переважно військово вихованє і его уважали в військових кругах дуже здібним офіциром. До політики не мішав ся майже зовсім, але за те має далеко ширший погляд в справах літератури і штуки від свого батька. Вже від дитинства теперішний король відзначав ся набожністю і нераз витикали ему его клерикальні погляди.

Як король Гумберт був популярний і люблений в цілій Італії, так теперішний король, замкнений та мовчаливий, мало умів з'єднати собі симпатії. Але у тяжку хвилю, яку переходить тепер Італія, прихильність народу зверне ся до него задля его енергії, великого почуття своїх обовязків та сумлінности у їх виконуваню і рішучости, якою відзначає ся молодий король. Коли лише він з'уміє сильною рукою вхопити керму держави та усмирити розшалілу оргію деструктивних елементів Італії, народ піднесе его на педестал свого обожаня так, як его діда, з яким теперішний король, разом з іменем, має богато спільних прикмет духа.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Ермолая; рим.-кат. Каріяка. В четвер: гр.-кат. Панталеймона; рим.-кат. Романа.

— **РОДИМЦІ!** Присилайте фанти для дяківської льотерії! Купуйте лоси! Фанти належить посылати до канцелярії дяківської льотерії, Львів, Коперника ч. 36 на руки Впр. о В. Яцковского, гроші до Дирекції «Народної Торговлі», Львів, Ринок.

Комітет.

— **3 самбірської гімназії.** Пушуть нам з Самбора: >Переглядаючи справозданє Дирекції ц. к. гімназії в Самборі за рік шкільний 1900. бачимо в виказі книжок на рік 1901, такі книжки для II. кл.: Ал. Тороньскій. Історія бібліяна старого зав'їта для гр. кат. молодежи середних шкіль, Львів 1887. Цїна 1 К. 60 гл. (Для цєзліов об. гр. кат.) — для III. кл.: Ал. Тороньскій. Історія бібліяна нового зав'їта для гр. кат. молодежи середних шкіль, Львів 1900. Цїна 1 К. 60 гл. (Для цєзліов об. гр. кат.) — для IV. кл.: Ал. Тороньскій Литургика гр. кат. церкви для учеників середних шкіль, Львів 1887. Цїна 1 К. 60 гл. (Для цєзліов об. гр. кат.) — для VII. кл.: Ал. Стефанович. Історія христ.-кат. церкви для гімназій и шкіль реальних зь учебника д-ра Вамплера. Львів 1894. (Для цєзліов об. гр. кат.) Кожного то здивує, длячого тоті учебники, писані етимологічною правописною, сучь приписані, а не нові виданя призначені кравною Радою шкільною і писані правописною фонетичною. Доперва коли побачимо зі спису персоналу учительського, що науку релігії викладає о. Гмытриць Іларіонъ, ізряднійший руский патріот твердого закону, то справа сея вяснить ся. Він прецінь є завзятим ворогом фонетики і так само перед кількома роками в V. і VI. кл. викладав релігій з учебника Пелеша, писаного правописною етимологічною, помимо, що був вже приписаний учебник Тороньского, писаний фонетикою і по всіх гімназіях уживаний, тільки не в Самборі. Доперва коли вже тамтого учебника не мож було дістати, бо виданє цілком було вичерпане, то о. Гмытрик полєнс volens мусів призначити учебник Тороньского. Може Рада шкільна хотїла би поучити о. Гмытрика, що єї розпорядженє обовязують також і его, і що коли приписує які нові книжки та нові виданя, то тим самим старі усуває. Тим більше, що зі старих підручників писаних правописною етимологічною приходить з трудношцю учити ся молодежи, котра вже в народних школах і гімназіях учить ся тільки фонетики, а етимології не уміє, і єї цілком не знає.

— **В Інституті СС. Василянко** у Львові було в минулім шкільнім році 44 учениць, з тих 20 семінаристок, прочі ходили до шкіль народних і виділових. Що-до поступу в науках, був він так сьвітлий як ніколи давнійше, бо крім двох поправок прочі учениці числом 15 одержали сьвідодства з відзначаючим поступом, 22 з добрим поступом, 1 з достаточним, а 4 не були клясифіковані по причині скорого відїзду для поратования здоровля. — В будучім шкільнім році Заряд Інститута дає рівнож 44 ученицям поміщенє, а що до тепер 35 учениць зголосило своє поданє о принятє, то можна ще і тепер подавати ся. Услівя принятя такі самі, як в минулих літах: 21 зр. місячно за удержанє, 5 зр. за удїленє музики і сьпіву. Зголошена треба адресувати на руки *С. Марії Юлії Холмської*, Ігумені Монастиря і Настоятельки Інституту у Львові, ул. Зиблікевича 24.

— **На лікарськім конгресі в Парижі**, котрий вітворено дня 2. с. м. брало участь 6 Русинів: др. Гвоздецкий, професор др. Горбачевский з Праги, др. Григорий і Євген Кобринські, др. Шмигельский і др. Сіменович (з Америки).

— **3 нагоди 70-літнього ювілею цісарських родин** перемиська рада міска ухвалила построити коштом 240.000 корон на передмістю >Гарбарах< дві 4-класові народні школи, для хлопців і дівчат, ім. Франц Йосифа, а в день імянин т. в. 4. жовтня кожного року роздавати убогій молодіжи сеї школи зимову одїж коштом 200 корон.

Самбірська рада міска ухвалила ілюмінацію цілого міста на день 18. серпня як в день 70-літнього ювілею цісарських родин.

В Чернівцях ухвалила міска рада дня 18. с. м. принятя обідом 1000 убогих черновецьких, а крім сего засновати чотири стипендії по 200 корон для 70-літних старців.

— **Бухгальтер отруїв ся!** Вчєрашної ночі отруїв ся в однім з львівських готелів бухгальтер >Банку задаткового у Львові<, Мартин Грудзінський. Самоубійник лишив під подушкою пачку паперів, калитку з 58 коронами і листи до доньки і свояків в яких заявляв, що не може довше жити, труїть ся морфіною і просить, щоб не секціоновано его тіла. Причина смерти бухгальтера мабутє скоро вяснить ся.

— **Ювілейний зїзд огневих сторожий** з цілої Галичини відбув ся на днях в Львові. Треба піднести, що між прапорами, з якими прибули до Львова делегати огневих сторожий, находив ся лишень один з рускою написю: >Добровільна сторожа огнева в Калуші<, а прецінь з одного міста східної Галичини бачили ми делегатів зі своїми прапорами, але на всіх написи були польські.

— **Чужосторонна мова.** Коли в місті Шуї, владимірської губернії, артисти хотїли дати українську виставу і вибрали для сего Наталку-Полтавку, вдались за дозволом до ісправника сеї губернії. Ісправник не довго вагаючись, заборонив виставу, мотивуючи се тим, що Наталка-Полтавка написана >чужосторонною< мовою, а він має циркуляр від губернатора, що забороняє дозволяти по повітових містках вистави на чу-

жих мовах. Так Шуйці й лишились змоги побачити Наталку-Полтавку і були дуже здивовані, коли прийшли в театр і їм там предложили якусь иньшу виставу. — Факт заборони вистави Наталки-Полтавки дуже характерний. Він свідчить з одного боку про широту просвіти російських урядників, які кермують культурним життям у Росії, а з другого зайвий раз показує тип «обчероса», що не бачить ніякої різниці між великою й малорускою мовою, як вони дуже помиляють ся, і як чужі одна другій ці дві рускі мови для безтенденційного, хочби й непросвіченого чоловіка. (За «Л. Н. Вістником»).

— **Відгомін руну львівської Каси шадничої.** Акт обжалованя проти б. урядника львівської Каси шадничої п. Гонсьоровского став ся вже правосильний. Що-до акту обжалованя проти другого урядника сеї інституції, п. Зьолецкого, то на рекурсь его, внесений до апеляції, апеляция поручила карному судови ще доповнити сліdstvo та переслухати п. Зьолецкого в одній справі. Оба процеси відбудуть ся в вересни.

— **Пригода в театрі.** В доповненє вчерашнього донесеня про кроваву подію, яка лучила ся в Новім театрі в Варшаві, наспіли отей близші вiсти: Діяло ся се на представленю оперетки: «Гарний Ріго». В першій ряді по лівій стороні сиділи поруч себе п. Казимир Корвін Пьотровський і п. Вацлав Пашковський. Вже від давних літ ненавиділи ся оба взаімно. В наслідок чого підчас антракту по першій актї встанули они зі своїх місць і оперті о поручє оркестри якийсь час дивили ся на себе заискреними очима, а опісля почали даяти себе нечемними словами. Се тривало через цілий антракт. Коли задзвонено на другий акт і більша частина публіки заняла свої місця, а оркестра почала грати — нараз п. Пашковський прискочив до Пьотровського та приложив два тяжкі пятуки на его лице і повалив на крісло. Серед метушні витягнув п. Пьотр револьвер і двічі стрілив до противника. Перша куля хибила і упала до льожі, тоді порожньої, а друга зранила п. Пашковського понише грудий. Два стріли так наполохали публіку, що она кинулася утікати. Деякі кричали: «Держіть!», та держати не було кого, бо п. Пьотровський стояв на місці, з револьвером в руках і дивив ся спокійно, як его противник побіджений лежав на землі в крові. До виновника приступив сейчас комісар, п. Кісєльєв, взяв від него револьвер, поспитав про назвище і передав его присутному помічникови слідчого відділу. — Рана п. Пашковського не є тяжка.

— **Відчит І. Г. Бльоха.** До «Кур'єра варш.» доносять, що минулої пятниці мав в Парижі в салі торжественних зібрань сенату п. І. Г. Бльох звісний, автор «Війни», відчит для членів кружка міжнародного роз'ємного суду. П. Бльох доказував, що трансальська війна є доказом, що дужче мала скількість війська може довго опирати ся о много численнішого ворогови та наносити ему великі страти. Здобути велику державу — як бачимо — є неможливо. Побільшенє великої армії, збільшенє лише тягарі в єї прокормленю і випаденю величезних відповідних сум грошевих на їх покритє. П. Бльох подає примір, який справджує ся на Трансвалю, що генерал Гольц міг слушно твердити, що війни не будуть можливі, кінчити ся в иньший спосіб, хйба загладою одної або цілковитим винищенєм обох воюючих сторін. Рух в Китаю полягає на тайних товариствах, що зродили ся через війну китайско-япаньську і що они не дадуть ся розв'язати. Надія на свої сили в Китаю зросла, коли Бєри можуть так довго опирати ся Англії. Видаленє китайских робітників з Америки і Австралї збудили нову ненависть. Европа наражає ся на велику небезпеку, коли провадить заборчу політику. П. Бльох думає, що ніколи не сповнить ся надія позисканя користий торговельних. Потреби Китайців суть і будуть необмежені. Овоцем сеї політики буде коаліция Китаю з Япаном проти Еврени. Промисл внутрішній Китайці можуть розвинути, бо мають дешевого робітника і велику скількість сирих плодів.

— **Кара вязниці в Італії.** Анархист Брессі має станути перед судом присяглих, а тоді не стане покараний смертю, але доживненою найтяжшою вязницею, яка в Італії заступає кару смерті. Перших шість місяців дусить ся вязень в темній клітнині, а радше, можна сказати, в комині о 2 до 3 метрах квадратних. За ліжку служить вузький, короткий і твердий тапчан, а за поживу хліб і вода. Коли вязень захоче ся неспокійно, то посеред таких умови мусить попастись в зденерованє. Тоді одягає ся его в зелізню опаньчу, або вяже ся ему в зад руки і ноги та кладе ся до домовини, поки не успокоїть ся, а зглядно не стратить сили. По пятох місяцях, такого новіцята замкає ся вязня до окремої кели, де ему не вільно ні курити, ні читати, ні що небудь робити, ані навіть говорити. Щоденно дозволено вязневи переходити ся через три годині поміж двома високими, мурованими стінами. Коли вязень видержить таку десятилітню муку тоді дістає ся до звичайної вязниці. Але ще не було випадку, щоби котрий вязень видержав єї страшні муки. Брессіови усміхає ся подібне

щастє, про яке він добре знав передше, бо не боронив ся, коли нарід кинув ся на него, щоби его злітчувати на місці після довершеного атентату.

— **Народні віруваня на Волиню.** Душа по розлуді з тілом — говорять — стоїть при дверях раю досі, поки хто-небудь не умре в тій самій хаті. Щоби душа через сей час не голодувала, ставлять єї в головнім куті хати: мід, воду, кусень хліба і воскову свічку. Все се стоїть девять днів. Коли покійник нюхав табаку, або пив горівку, ставлять помершому на гріб табакеру з табакою і фляшку з горівкою. — На оплату перевізника на тамтой світ дають помершому до гробу дрібні гроші. — Коли виносять домовину з хати, ударяють нею тричі об поріг, бо без того — вірують — помер би хтось знова в тій домі. — Душа матери побачивши на тамтім світі свою дитину, сейчас єї проковтне; длятого душі дітий показують ся матерям через зелізню решітку. — Коли умре муж або жена, то щоби не ходив покійник, заставляють жиучу супругу по повороті з цвинтаря дивити ся в комин. (Вольні).

— **Князь місіонаром.** Син короля Оскара шведского, князь Бернадот, оженений з двірською дамою своєю матери, Еббою Мунк, посвятив ся з цілим запалом місіонарским проповідям. Тепер находить ся князь в норвегській Ляпландії, де вишукує найбільшій родини та проголошує їм проповіді, а крім сего слідить житєві відносини та потреби народу. Товаришом князя є молодий маляр Говінг зі Штокгольма.

— **З'їзд сіоністів.** В днях від 11. до 16. с. м. будуть відбувати ся в Лондоні наради ІV. з'їзду сіоністів. Крім численних рефератів в напрямі соціального і материяльного положеня жидів, буде реферувати проф. др. Бельковский з Петербурга справу заснованя жидівского банку колоніального.

— **Страйк фіякрів.** З Парижа доносять, що остатної ночи вибухнув огонь в стайнях дорожкарского товариства, якого візники від двох днів страйкують. Цілий величезний дім упав жертвою огню. Коні повело ся уратувати. При пожежи попарили ся дві особи.

Наука, штука, література.

— **Літературно-науковий Вістник**, VIII. книжка, за серпень 1900 р. Зміст: Наш альбом: І. Перезва, В. Залізняка; ІІ. Поезия в прозі, Гната Хоткевича; ІІІ. Єврейські мелодії, Лесі Українки; IV. Із поезий Осипа Доброхольського; V. Із наддунайських мелодий, Сильвестра Яричевського. Із малюнків Одарки Романовой: І. Віковічня крипачка; ІІ. Баба Марина. — На заводі, нарис Ів. Степенка (III—IV). — Перехресні стежки, повість І. Франка (XXXIII—XXXVII). — Оповіданя Івана Липи: І. Прохожалий. — Челкаш, оповіданє М. Горького (I—III). — Із французьких поетів: І. Із Менюеля, переклав Павло Грабовський. — Стефан Ковалів, написан Осип Маковей. — Народній театр, Б. Грінченка (далі). — З російської України: Новини нашої штуки, нап. Гнат Хоткевич. — Евген Борисів, посмертні згадки, М. Комара і Ів. Франка. — Хроніка і бібліографія.

Телеграми.

Відень, 7. серпня. Др. Кербер вернув з Ратот. — Цісар вислав гратуляцію шахови з причини щасливого перебутя безбездєчєства.

Рим, 7. серпня. Арештованя анархистів тривають беззєстанно. Товариша Брессіого, низького блондина, пошукують даремно.

Женева, 7. серпня. Генеральний прокуратор повідомив Люкенього про убійство короля Гумберта в намірі, щоби від нього дістати які поясненя. Однак Люкені не зрадив ся з нічим.

Бруксєля, 7. серпня. Після згідних донесень з Шангаю і Тієнтсіну, марш на Пекін мав вже розпочати ся направду. 15.000 Япанців має станути в Пекіні д. 10. с. м.

Льондон, 7. серпня. Бюро Райтера доносить з Шангаю, що вість про самоубійство Лігунчанга не потверджує ся.

Сімля, 7. серпня. Четверта індійська бригада одержала наказ виїзду до Китаю.

Вешінгтон, 7. серпня. Після донесєвєв з Чіфу під вчерашню дату відбула ся 8-годинна битва під Пейтсанг, в якій союзні війська стратили 1.200 убитих, переважно Япанців і Росиян. Китайці дофнули ся остаточно. Під сею самою датою доносить депеша Ремєя з Чіфу, що 16.000 лєзьного війська звело дня 5. с. м. знатну битву з Китайцями.

Гамбург, 7. серпня. На однім з кораблів, який прибув до тутешньої пристани, сконєтатовано випадок чуми. Власти зарядили найострійші средства осторожності.

Чіаго, 7. серпня. Вчєра прийшло тут до бійки межі анархистами, а урядниками поліції. Поліция добула оружя. Ранєно 25 осіб, 5 арештовано.

Рим, 7. серпня. Моцї короля Гумберта мають прибути сюди з Монзи в четвер о год. 1/2 7 рано.

Ч. В. кр. 47292/900.

Оголошенє конкурсу.

Виділ краввий королєвства Галичини і Володимирії разом з Великим князівєтвом Краківским розписує сим конкурс з преклюзийним речинцем до кінця місяця серпня 1901 на оригінальні, чистим руским язиком написані твори сценічні з обсягу драмату, поважної комедії і штук людових, зі сьпівами або без сьпівів, такого обьому, щоби заповнили цілий вечер театральний.

Конкурсові твори треба присилати в повисшій речинци під адресою Виділу краввого у Львові, заосмотрєні знаком або моттом автора, котре треба помістити також на замкненій коперті, містячий в собі в середині імя, назвище і адресу автора.

Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сцені, навіть аматорській, суть виключені від конкурсу. Також не припустять ся до преміованя творів авторів вже нежнучих, хотябн досі не були оголошені.

В протягу трєх місяців по упливі речинця конкурсового наступить рішенє конкурсу і признанє надгород окремою комісією конкурсовою, котра збере ся в Виділі краввим під проводом члена Виділу краввого, д-ра Йосифа Верєцинського.

До тої комісії Виділ краввий запросив:

- 1) ВПов. Олександра Барвіньского, ц. к. проф. семин. учит. у Львові, посла на Соім кр. і до Ради державної;
- 2) ВПов. д-ра Стефава Смалє-Стоцкогго, ц. к. проф. руского язика і словєсности на черновецькім університеті;
- 3) ВПов. д-ра Олександра Колєсєсу, ц. к. проф. руского язика і словєсности на львівськім університеті;
- 4) ВПов. д-ра Михайла Грушевского, ц. к. проф. всєсьвітної історії на львівськім універсе.;
- 5) ВПов. Іларія Огоновского, проф. ц. к. академічної гімназії у Львові;
- 6) ВПов. д-ра Евгена Олесницкогго, адвоката краввого в Стрию;
- 7) ВПов. д-ра Володимира Коцовского, ц. к. проф. муж. семинарії учительської у Львові;
- 8) ВПов. Володимира Шухєвича, ц. к. проф. школи реальної у Львові;
- 9) Високодостойного Пана д-ра Дамяна Савчака, посла на Соім краввий і пр.

Комісія конкурсова порішить більшоєстю голосів і признать чотири надгороди, а іменно одну в сумі п'ятьєсот (500) корон, другу в сумі чотиріста (400) корон, а дві по триста (300) корон, чотирьом творам, признаним за найліпші з помежи надісланих на конкурс, без зглядю на рід твору, щоби лиш той твір належав до родів наведєних в сім оголошеню. Отже комісія може вєї чотири премії признати творам одного рода.

Оголошенє вислєду конкурсу за посередництвом публичних письм і виплата надгород наступить в протягу місяця грудня 1901. року.

Надгороджені твори стають ся власноєстю товариства «Руска Бєсїда» у Львові з виключним правом представляти їх на сцені.

Манускрипти, надіслані на конкурс, будуть звернені властитєлям на їх кошт разом з замкнєними копертами, сли вкажуть Виділови краввому в иньший спосіб свої адреси.

З Ради Виділу краввого.

У Львові дня 24. липня 1900 року.

Гротт, в. р.

До милосерних сердець відзиваємо ся в справі убогої жінки, жени зложеного слабостию б. учителя народного Людвика Снєшка, яка не має ані достаточних средств, ані сиромоги заробкованя, щоби удержати себе і хорого мужа, якого опікою она обтяжена. Ласкаві жертви наша редакция передаєть тяжнево просячий.

Малій фейлетон.

Цвѣт щастя.

Дитиною малою він нераз чув, як люде говорили: »щастє«.

— Що таке щастє? — питав він у матері, цікаво вдвляючи свої оченята в її заклопотанє лице.

— Щастє, дитинко, доля, — повторяла мати і не знала, як пояснити малій дитячій головці те дивне слово »доля«. — Доля, дитино, то такий цвѣт, що єго тяжко дістати.

— А ладний він, той цвѣт?

— Чи ладний, кажеш? А вжеж, що ладний. І дуже ладний. Як дивити ся на него, то очи радують ся, на серцю робить ся весело і глядіти хочеть ся.

— Мамо, я хочу того гарного цвѣту. Скажіть, де він росте, я піду за ним. Я піду за ним, піду і принесу його для вас і для себе.

— Тобі єго не треба, мій голубе, — казала мати цілуючи сина в русяву головку. — Тепер тобі годі йти за тим цвѣтом. Ти ще такий слабенький, а то ген за водою. Тепер тобі і без нього добре, а як виростеш і сил набереш, то тоді підеш.

— Ні, я не хочу, аж виросту. Я хочу тепер. Скажіть мені, де він?

І »скажіть« і »скажіть!« лепетала дитина, а мати, щоби втихомирити її, підійшла до вікна і показала на став.

(Іх хата стояла на горбочку, а перед хатою у долині був став).

— Ось там, за ставом, чи видиш?

— Виджу, мамочко, виджу! Іх там ціла левада. А які красні, які дуже красні! Чи то далеко?

— Таже далеко! Хіба не видиш? Ген, там, за водою!

— Аж за водою?

І задумав ся хлопчина. Пильно пильно вдвляв ся великими, синіми очима в далеку далечин аж там, де виднокруг зливав ся з голубими філями води.

Був вечір. На рубци виднокруга блиснула вузюлька, ясна смуга, а за хвилину виплинув місяць, немов човен круглий і срібний. Він звільна підливав на небо і здавало ся, що справді сунеть ся не по вечірній, тихій блакиті, але по дрімливій воді.

— Мамо! — радісно закричав хлопчина, зриваючи ся нагло з дової задуми. — Знаєте що, мамо!

— Що, дитино?

— Я вже знаю, але вам не скажу.

— Та чому не скажеш?

— Бо не скажу. Ви гнівали би ся на мене.

— Ой ти, ти, мій пустаку, а чи ти знаєш, що мамі все треба сказати?

— Знаю, але сього не скажу! — відповів хлопець і сховав свою кучеряву головку на материних грудях.

За хвилину лежав у своїм маленькім ліжку. Мати провела єму молитву, казала попросити Бозі, щоби таткови, сестричкам і братчикам дав здоровлєчко, накрила єго, перехрестила і сказала: спи. Він справді замкнув свої оченята і вдавав, що спить. Навіть хропів. Але не спав. Бо як лиш мати на пальцях відійшла від єго ліжка і зачинила за собою двері, він підніс повіки.

В кімнаті було ясно. Місячне світло лило ся крізь вікна і обливало своїм синявим цвѣтом усі стїни, двері, образи на стїнах і цілу обстанову. Під вікном у городі співав соловій, здалека від ставу доходив хрїпїт води. Раз-у-раз котила ся вона дрібонькими, як морщина на старечім лиці, філями і вдаряла об греблю і беріг. Гребля і беріг відтрючвали її від себе, як

напасника; вона подавала ся на хвилину назад, але сейчас ударяла ще дужше. Хлопець насторошив вуха.

— Хлопоче, кличе мене. Кажє, що перенєсе аж там далеко, на леваду, де тільки богато »щастя«. Воно цвите. Жадна квітка не цвите так ладно. Чому то люде не рвуть того цвѣту? Ага! Бо не годні дістати. Не знають, як через воду поплисти. Але я знаю. Коби лиш мама заснула і коби скорше до рана, то піду.

Піду.

Місяць сьвітив і сьвітив усе яснїше, соловій співав невтомимо, а філя хлопотїла. Хлопець не спав, але думав про райску квітку щастя.

Північ мивула. Літня, коротка ніч кінчилась. Ранок був недалекий. На виднокрузі появил ся вузенький пасмужок, зразу блїдий і невразний, відтак усе більший і яснїший. Зорі блїдли, блїдло також і небо. Соловії притихли. Подуло пораннім холодом і роса затремтіла на цвѣтах. Вода в ставі хлопотала заєдно. Хлопець не спав. Єго груди філювали, очи сьвітились, губи горїли.

(Д. б.)

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє рускє Товариство асекураційне, припорученє Всєх. Духовенству і всїм вірним Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всїх трєх епархїй, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї знаряди, збїжє в зерні і солї, сїно в стогах і будинках **протиw шнїд огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносивть:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емервталний	18.166	60	

Тарифи »Днѣстра« дуже умїрковані, услїва обезпечень користнї, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вписили виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси »Днѣстра« приймає **Банк красвий і Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї і Залїщиках при **позичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через »Днѣстеръ« в **Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котрє дає найкористнїйші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїцї. **Зголошенє** о удїленє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів »Днѣстра«, **приймає ся.** »Днѣстеръ« виплатив агентам по конєць 1899 р. провїзїї 216.714 корон.

Львїв, ринок ч. 10. (Дїм »Просьвїти«.)

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїйших комбїнаціях.

Пожички для вживаня Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. »Днѣстеръ« на 5%, 5 1/2%, 10% і додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львїв, ринок ч. 10

(Дїм »Просьвїти«.)

удїляє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адмїстраційнї, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм мїсци, до оплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященики, не посїдаючі реальности, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через »Днѣстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після вських можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський вносивть 50 кор., вписовє 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в »Днѣстеръ«.

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень »Днѣстеръ«.

Артистичнє заведенє ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

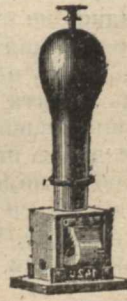
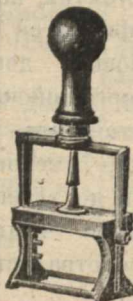
Генрик Шапіра

Львїв, ул. Копєрника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Мїколяша).

Виконує дуже красно всїлякі роботи, а іменно: печатки кавчуковї і металевї для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальованї на шклї, деревї, блясї та полотнї. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблицї і шильди лянї з рїжних металїв, таблицї вагровнї і назви улиць, числа на доми.

ґравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та лїберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до бїлизни.

Цїнники даром і франко.

Велїкї
КУПОНИ

вильосованї

цїнні паперї

виплачує без потрученя провїзїї або коштїв

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гїпотечного.